

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Volja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-3878

No. 17. — Štev. 17.

NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 21, 1936. — TOREK, 21. JANUARJA, 1936

Volume XLIV. — Letnik XLIV.

KRALJ JURIJ UMRL PO ŠTIRI DNI TRAJAJOČI BOLEZNI

Abesinska armada obkolila "sveto mesto" Aksum

TRIDESETURNI DELOVNI TEDEN

Predsednik bo naprošen,
da podpira tozadevni
predlog. — Vsa podjetja
morajo dobiti vladno
dovoljenje.

WASHINGTON, D. C., 20.
januarja. — Kot pravi pred-
sednik delavskega odbora po-
slanske zbornice poslanec Con-
nery iz Massachusetts, bo v
dveh tednih predsednik Roose-
velt naprošen, da podpira vpe-
ljivo trideseturnega delovne-
ga tedna.

Connery pripravlja predlo-
go, po kateri naj bi ameriška
industrija vpeljala trideset ur
dela na teden, kar se tiče dela
za meddržavno trgovino.

Po Conneryjevem mnenju
bi bila taka postava brez-
domno ustavna.

"Upam, da bom o tej zade-
vi v kratkem razpravljaj s
predsednikom in mu bom pri-
tem predložil stvari, o katerih
upam, da bodo deležne njego-
ve podpore," je rekel Connery,
čegar načrt je že prejel odob-
renje American Federation
of Labor.

Delavski odbor je že odobril
zakonski načrt, po katerem
morajo vsa podjetja v meddr-
žavni trgovini dobiti od vlade
tozadevne pravice, ako kako
podjetje zahteva, da delajo de-
lavci nad 30 ur na teden, ali
plačuje plače, ki ne zadostuje-
jo za življenjski standard, ali
ne dovoljuje delavcem, da bi
pristopili h kakim delavski
organizacijam, ali pa zaposlujejo
delavce iz pod 16 let.

Ta postava bi postavila zve-
zni urad za dovoljenja in bi
prišel poslovati po 90 dneh za
dobo dveh let.

Connery je rekel, da je ne-
obhodno potrebno, da kongres
sprejme to postavo, ako hoče
odpraviti brezposelnost in še
dalje razdeliti delo. Obenem je
pa tudi poudarjal, da bo po-
stava dovoljevala obsežne iz-
jeme in da ne bo vpeljan sploš-
en trideseturni teden, kot in-
dustrija splošno misli. Kot pr-
ve izjeme je Connery omenil
banke, časopise in farmerska
podjetja, na kar se postava ne
bo nanašala.

NOVI ANGL. KRALJ — DVA- KRAT V BELI HIŠI

WASHINGTON, D. C., 20.
januarja. — Novi angleški
kralj, ki je bil do smrti kralja
Jurja, waleški princ, se je dva-
krat mudil v Beli hiši.

Leta 1919 je bil gost pred-
sednika Wilsona, leta 1924 je
pa obdoval pri tedanjem
predsedniku Coolidge-u.

Naročite se na "Glas Naroda"

največji slovenski dnevnik v

Združenih državah

HAUPTMANN UPA UITI SMRTI NA ELEKT. STOLU

Zaradi tega prosi gover-
nerja za razgovor. —
Baje ima poročati "va-
žne podrobnosti".

TRENTON, N. J., 20. jan.
— Bruno Richard Hauptmann
je iz svoje smrtnice celice še en-
krat poslal gubernierju Harol-
du G. Hoffmannu prošnjo, da
bi mogel z njim govoriti.

Od kar je bila njegova usmr-
titev preložena, je Hauptmann
že drugič prosil gubernierja za
zaslišanje. Po Trentonu gre
govorica, da ima Hauptmann
poročati "važne podrobnosti".

Hauptmann gleda na gover-
nerja Hoffmana kot na svo-
jega rešitelja. Ima neomejeno
zaupanje, da ga more gubernier
rešiti smrti na električnem stolu.
Prepričan je, da bo gover-
nerjeva preiskava nekaj odkri-
la, kar ga bo razbremenilo.
Svojo željo, da bi ga gover-
ner obiskal v njegovi smrtni
celici, je Hauptmann izrazil
svoji ženi in zagovornikom, ki
so to željo sporočili gubernier-
ju.

Gubernier je nedavno rekel,
da bo Hauptmanna obiskal,
ako se mu bo zdelo potrebno.

V oktobru je gubernier Hoff-
man nepričakovano opolnoči
obiskal Hauptmanna v njegovi
smrtni celici. To pa je šele o-
znail 5. decembra. Pri Haupt-
mannu je baje ostal celo uro.

Kazniški ravnatelj Mark
O. Kimberling, je rekel, da
Hauptmanna že nad en teden
ni videl, da pa mu je bilo re-
čeno, da je obsojenec zelo ves-
el preiskave gubernierja Hoff-
mana.

Pred nekaj tedni je rekel
Kimberling časnikarskim po-
ročevalcem, da bo večkrat ob-
iskal Hauptmanna, ker misli,
da mu bo kaj povedal. Pred
nekaj dnevi pa je Kimberling
svoje mnenje predrugačil, kaj-
ti rekel je, da Hauptmann naj-
brže ne podal kakega priznanja
in ne bo premenil svoje dose-
danje izpovedi.

ŠE NI ČAS ZA AVSTRIJSKO MONARHIJO

DUNAJ, Avstrija, 20.0. jan.
— Mogočni avstrijski podkancler
knez Ernest Ruediger Starhem-
berg je jasno povedal, da Habs-
buržani ne bodo še tako kmalu
prišli na avstrijski prestol.
Obenem pa je tudi zavrnil vse
govorice, da sam želi postati
avstrijski regent ali pa celo
cesar.

"Poročita, da hočem postati
regent ali pa cesar," je rekel
Starhemberg, "so nesmisel, ki
kliče do neba. Prav nič takega
ne nameravam. Ako in kdaj bo
obnovljena monarhija, ostane
vprašanje časa. Sedanji čas za
to še ni primeren. In morem
vam povedati, da je cesar Oton
istega mnenja."

ITALIJANI SO ZAPRLI AMERIŠKEGA ZDRAVNIKA; DOLŽE GA ŠPIJONAŽE

ADDIS ABABA, 20. januarja. — Poročevalec
Associated Press je zvedel iz zanesljivega vira, da
je več tisoč Abesincev obkolilo Aksum in Makale.
Ti dve mesti sta najvažnejši italijanski postojanki
na severni fronti.

"NEW DEAL" DRVI V FAŠIZEM

Tako trdi bivši zvezni za-
kladničar Mills. — Liber-
ty League nastopa pro-
ti Rooseveltovi politi-
ki.

WASHINGTON, D. C., 20.
jan. — Bivši zvezni zakladni-
čar Ogden L. Mills je v svojem
govoru New Deal stresel s fa-
šizmom in komunizmom v isti
lonce, ko je rekel, da je sicer v
modernem vladanju razlika v
sistemih, da pa vsi slone na istih
načelih, da se mora posameznik
vkloniti vladnemu
stroju.

"Kakor je bilo pričakovati
v deželi, ki se še poslužuje ka-
pitalističnega ograda," je iz-
vajal Mills, "je ameriški eks-
periment v svoji obliki in teh-
niki bolj podoben fašističnemu
eksperimentu kot pa kakemu
drugemu."

Mills pravi, da postave, o ka-
terih pravi predsednik Roose-
velt, da so bistveno potrebne,
samo dokazujejo, da se tudi tu-
kaj razvija avtoritarna država,
ki kaže naslednje činitele:

1. Vsemogočna vlada, v kate-
ri je legislativa vedno bolj pod-
rejena vedno bolj naraščajoči
predsedniški oblasti.

2. Prevelika oblast posamez-
nih držav, ki slabi in celo uni-
čuje krajevne oblasti.

3. Vseobsegajoče vodstvo
vlade, pa naj bo produkcija ali
trgovina, nadziranje delavstva,
plač in cen.

Mills je hvalil stari sistem,
ki je dobival svojo moč od šte-
vilnih posameznikov, ki so delo-
vali na svobodnem polju tekmo-
vanja, vendar pa je priznal, da
stari sistem tudi ni bil brez na-
pak, da pa je v zadnjih 100 le-
tih dosegel večji uspeh, kot vsa
prejšnja stoletja.

Prišel je do zaključka, da
morajo temeljna načela New
Deala brezpogojno priti v na-
sprotje z ustavo in da bi nji-
hova zmaga dovedla do uniče-
nja ameriškega načina življenja
kakoršen je vladal doslej in je
našel svoj izraz v ustavi.

Kakor obe prejšnji nedelji, je
tudi to nedeljo Liberty League
napadala Rooseveltovo politi-
ko, toda medtem ko je prej go-
vorila v svojem imenu, je se-
daj prišla na dan z zavetniki
in se sklicuje na 150 profesorjev
dežele, ki vsi New Dealu od-
rekaajo zdravo gospodarsko
podlago. Vsed tega prihaja Li-

Aksum, ki so ga osvojili Ita-
lijani koj v začetku svoje kam-
panje, so Abesinci že deloma
zavzeli. Mesto se razprostira
več milj na daljavo in širjavo.
Sovražniku je prizadel najhuj-
še izgube ras Ayale, znani abe-
sinski glavar. Ker je bil pa
Ayale svoječasno bandit, mu
cesar ne dovoli, da bi prvi stopil
v sveto mesto Aksum.

DESSAYE, Abesinija, 19.
januarja. — Sem je došel ne-
ki častnik, ki je pridelen an-
gleškemu Rdečemu križu, ter
povedal, da je bilo trideset o-
seb usmrčenih, ko so italijan-
ski letalci obstreljevali abesi-
sko karavano Rdečega križa
pri mestu Waldia. Med mrtvi-
mi je tudi šest bolniških stre-
žnikov. Na karavano so vrgli
Italijani prejšnji četrtek šest
bomb.

Italijanski letalci so v štirih
dneh že vtretje obstreljevali
mesto Korem na severni fron-
ti. Pet oseb je bilo usmrčenih,
sedem pa ranjenih.

RIM, Italija, 20. januarja.
— Letalci, ki zasledujejo so-
vražnika, so obstreljevali pri
Megheli proviantno centralo
rasa Dompitu. — S severne
fronte poročajo, da je rekel
vojvoda Pistoja, ki poveljuje
diviziji črnosrajčnikov, da se
bo kmalu vnela odločilna bitka.
S severna italijanska armada
je še vedno oddaljena dobrih
šeststo milj od južne. Na jugu
so puščave, na severu visoko
pogorje. Vseposvods so raztre-
seni abesinski vojaki, ki naj-
raje iz zasede napadajo. Poleg
tega je že napočila takomeno-
vana mala deževna doba, vsled
česar se imajo Italijani boriti
s težkocami, ki včasih cele dne-
ve onemogočajo vojaške ope-
racije.

ADDIS ABABA, Abesinija,
19. januarja. — Ameriško po-
slaništvo je bilo danes obve-
ščeno, da so italijanske obla-
sti aretirale v Massavi, Eritre-
ja, ameriškega zdravnika, dr.
George E. Reevesa, ki je bil
svoječasno telesni zdravnik
pokojnega jugoslovanskega kralja
Aleksandra. V ječo mu ne da-
jo drugega kot suh kruh in vo-
do.

Italijanske oblasti ga dolže,
da je špijoniiral v prid Angli-
ji in Abesiniji.

berty League do trditve, da
tvorijo profesorji, ki nasprotu-
jejo New Dealu, le majhno
manjšino.

NEMŠKE GOSPODARSKE TEŽKOCHE

Nemčija nima surovin.
Ob pravem času bo pri-
šla Nemčija s svojimi
zahtevami na dan.

BERLIN, Nemčija, 19. jan.
— Minister za propagando dr.
Joseph Goebbels je v svojem
govoru v novi Deutschland
dvorani izjavil:

"Nemški narod je v primeri
z drugimi narodi reven nar-
od," je rekel Goebbels. "Ni-
mamo ne kolonij, ne surovin.
Toda prišel bo čas, ko bomo
moral od sveta zahtevati kol-
onije. Dolgo časa ne bomo mo-
gli životariiti, kakor do sedaj.
Ostali svet se potaplja v izobi-
lju, mi pa nimamo ničesar."

Nato je Goebbels prešel na
gospodarske težkoc in priznal
da se je število brezposelnih
zadnje leto povečalo za 500.000.
vendar pa je izrazil upanje, da
se bo spomladi položaj izbolj-
šal.

Glede delavskih plač je re-
kel Goebbels.

"Narodna disciplina zahte-
va, da priznamo, da za sedaj
splošno povišanje delavskih
plač ni mogoče. Vsako poviša-
nje bi pomenilo povišanje cen,
kar bi zopet pomenilo polom
našega gospodarskega sistema
in inflacijo."

Z ozirom na vojno med Abe-
sinijo in Italijo je rekel:

"Sedaj smo v stanju biti nev-
tralni. Ako je nevtralnost zve-
zana s slabotnostjo, je to boja-
zljivost. Nevtralnost mora biti
izraz moči. Nikomur ne bomo
več dovolili, da bi nas silil, da
sprejmemo politiko, ki je na-
sprotna našim interesom. Od
spora med Anglijo in Italijo
ter med Italijo in Abesinijo se
učimo, koliko smemo zaupati
Ligi narodov. Ako bi morala
Nemčija čakati štiri ali pet me-
secev na Ligo narodov, da bi
kaj naredila, bi nam kaj malo
pomagalo, ko bi vedela, da je
dobila samo teoretično pomoč.
Četudi pa smo obdržali nev-
tralnost v abesinskem sporu,
vendar vemo, da tak narod kot
so Italijani, hoče živeti. Dru-
gače bo nevarnost za celi
svet. Nekega dne se bo razletel
lonce."

Govoreč o mednarodni poli-
tiki je dr. Goebbels zaključil
svoj govor z besedami:

"Kadar postane kaka po-
godba nevzdržljiva, tedaj pre-
vzamemo vlogo višje postave,
kot pa s črnim pisane posta-
ve. Nasprotovale bomo vsaki
stvari, ki je nasprotna našim
interesom."

V letošnjem Koledarju
je par lepih kratkih po-
vesti, ki bodo zanimale
ljubitelje leposlovja.

NOVI ANGLEŠKI KRALJ JE POSTAL PRESTOLONASLEDNIK, KATERI SI JE NADEL IME "EDWARD VIII."

Kralj Jurij je bil star 70 let ter je petindvaj-
set let vladal. — Novi prestolonaslednik je postal
vojvoda Yorški. — Ob smrtni postelji pokojnika
je bila zbrana vsa njegova družina. — Bronhial-
nemu kataru sta sledila pljučnica in oslabelost
srca.

SANDRINGHAM, Anglija, 20. januarja. — Po
štiri dni trajajoči bolezn je danes malo pred pol-
nočjo umrl angleški kralj Jurij v starosti sedemde-
set let. 41-letni waleški princ je postal avtomatično
kralj mogočnega angleškega imperija. Predno je
prevzel vladno, bo treba urediti še nekaj formalno-
sti. Ko je kralj umiral, je bila zbrana ob bolniški po-
stelji vsa njegova družina.

Zadnji buletin zdravnikov, ki so storili vse, da
bi rešili kralju življenje, se je glasil: — Ob 11.55 je
umrl kralj Jurij. Umrl je brez bolečin.

Angleška javnost je šele prejšnji petek zvedela,
da je kralj Jurij zbolel. Spočetka ni nihče smatral
bolezn za resno, kajti šlo je le za preprost bronhi-
jalni katar. Pozneje se je pa razvila pljučnica. Sri-
ce mu je vedno slabotneje utripalo. Člani njegove
družine so vedeli, da se mu bliža konec.

Kralj je umrl v 26. letu svoje vlade, ki je bila ze-
lo bogata na zgodovinskih dogodkih. Izpolnila se
mu je zadnja želja, da je umrl v svojem priljublje-
nem gradu Sandringham.

Lani je ves angleški imperij z velikimi svečanost-
mi praznoval 25. obletnico njegove vlade. Napori
zadnjega leta so precej vplivali na njegovo zdrav-
stveno stanje, posebno ga je pa potrla smrt njego-
ve sestre, princese Viktorije, ki je umrla meseca
decembra.

Novi kralj ne bo imel dosti časa za žalovanje,
ker ga bodo kaj kmalu pozvale v London uradne
dolžnosti. Soglasno s starimi cerimonijami bo po
par urah zasedel angleški prestol.

Novi kralj si bo nadel ime Edward VIII. Njegov
stari oče Edward VII. je umrl leta 1910.

Takoj po kraljevi smrti je odpotoval v London
njegov privatni tajnik lord Wigam. Posvetoval se
bo z ministrskim predsednikom Baldwinom, ki je
bil telefonično obveščen o kraljevi smrti.

Novega kralja bo zapisel tajni svet, ki ga tvo-
rijo: Ramsay MacDonald, sir John Simon, viscount
Hailsham in sir Maurice Hankey.

Jutri popoldne se bo sestal angleški parlament.
Kraljeva smrt ne bo popolnoma nič vplivala na
angleško notranjo ali zunanjo politiko. Angleški
kralji namreč samo "kraljujejo", dočim angleški
parlament vlada.

Jutri bodo ves dan jahali po londonskih ulicah
znaničci v pestrih starih oblekah in naznanjali naro-
du: — Kralj je mrtev! Živel kralj!

Kraljeva družina dobiva iz vseh delov sveta iz-
raze sožalja.

Ameriški državni tajnik je brzojavil angleškemu
ministrskemu predsedniku Baldwinu: — Angleški
narod je izgubil hrabrega voditelja in moža, ki je
neutrudno deloval za blagostanje in srečo dežele.

Hitler je brzojavil novemu kralju: — Zalostna
novica o smrti kralja Jurja me je globoko pretre-
sla. V imenu nemškega naroda izrekam vašemu
veličanstvu iskreno sožalje.

Slično brzojavko je poslal Hitler kraljici-ydovi.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Beneš, Treas.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
919 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

In celo leto vsakega na Ameriko in	Za New York na celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
in pol leta	Za tromeševje na celo leto	\$7.00
in četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.
Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovno
pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se
naše tudi prejmejo blagovne naslove, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-3575

ČIGAV JE DENAR?

Najvišje sodišče Združenih držav je proglasilo za protu-
ustavno AAA.

S tem je ugodilo raznim velepodjetjem, ki so se prito-
žila proti davkom, katere jim je nalagala ta vladna agentura.

Vladi bi morala potemtakem vrniti podjetnikom dvesto
milijonov dolarjev, ki jih je v obliki davkov skolektala od njih.

To je navidez povsem preprosta stvar. Peter in Pavei
sta morala plačevati vladi poseben davek, ki je bil postavno
določen.

Najvišje sodišče je pa odločilo, da tozadevna postava
ni v soglasju z ustavo, vsled česar mora vlada vrniti Petru in
Pavlu vplačane zneske.

V splošnem je pa zadeva nekoliko bolj zapletena.

Zakonodaja AAA je določala, naj dobi farmer odškod-
nino, če obdelava manj zemlje kakor jo je običajno obdelal,
istočasno se je pa zavzela tudi za višje cene farmskih produk-
tov, kar se je vladi nenavadno dobro posrečilo. To lahko po-
trdi vsaka ameriška gospodinja.

Od teh zvišanih cen so imeli največje dobičke veliki
plantažniki po južnih in zapadnih državah ter veletrgovci po
vseh delih.

Vladi so morali plačevati davek, takomenovani "pre-
delovalni" davek (process tax), ki ga pa niso plačevali iz
lastnega žepa, ampak so cene strahovito zvišali, da so dobili
potreben denar.

Le majhen del tega denarja je šel za "predelovalni"
davek, ostanek je pa izginil v njihov nikdar polni žep.

Vse davščine, plačane za izvedbo AAA postav, so mora-
li prispevati odjemalci. Vse se je podražilo, posebno pa slad-
kor, pšenica, koruza, riž in meso. Vse breme AAA so morali
prenašati odjemalci.

Če imajo postavne res kaj smisla in če je treba vplaču-
ne vsote res vrniti, naj bodo vrnjene tistemu, ki jih je prispe-
val, namreč — odjemalcu, ne pa veletrgovcem, kot je določilo
najvišje sodišče.

Ta denar pripada odjemalcem, ker ga pa njim ni mo-
goče izplačati, ga je pač treba tako uporabiti, da bo zmanjšal
breme tistih ljudi, ki so morali za življenjske potrebe pla-
čevati pretirano visoke cene.

Nihče se ne more izgovarjati, da bi to ne bilo v soglasju
s postavno.

Banka ne sme obdržati vloge, ako vložnik umre oziroma
brez sledu izgine.

Če nima sorodnikov, pripade vloga državni blagajni.
200,000,000 dolarjev, ki so jih veletrgovci plačali v obli-
ki predelovalnega davka zvezni blagajni, ni njihova last, ker
jih niso plačali iz svojega, ampak so jih v obliki povišanih cen
skolektali od odjemalcev.

ODŠKODNINE ZA STROKOVNE BOLEZNI

Vse države Unije — razun
Arkansas, Florida, Mississippi
in South Carolina — imajo si-
cer svoje delavske odškodnin-
ske zakone (workmen's com-
pensation laws), ali 12 držav
dovoljuje kompenzacijsko tudi za
bolezni, ki so posledica zapo-
slenja v dotični stroki, tako-
zovane "occupational diseases."
Poleg teh držav pa imajo isto
zaščito delavci pod kompenza-
cijskim zakonom distrikta Co-
lumbia, Hawai, Porto Rica in
Filipinskih otokov, nadalje de-
lavci pod federalnim kompen-
zacijskim zakonom in oni, ki
imajo zaščito pod Longshor-
men and Harbor Workers' Act
(pristaniški delavci).

Prvotni kompenzacijski za-
koni so se ozirali le na poškod-
be vsled nezgod. Ko se pa je
našlo, da delavci v nekaterih
strokih so podvrženi raznim
bolezni, ki dostikrat dovaja-
jo do onesposobljenosti, je pri-
šlo do postopne liberalizacije
zakona s tem, da se je vključi-
lo tudi te strokovne bolezni. V
večini držav so seveda te le bo-
lezni še vedno izključene iz
kompenzacijske bodisi radi iz-
recnega besedila zakona ali
vsled interpretacije sodišč.

Najbolj liberalen v tem po-
gledu je kompenzacijski zakon
države New York. Ta zakon
navaja 27 bolezni, ki utegnejo
biti posledica zaposlenja; med
temi naj navedemo antrax, za-
strupljenje vsled manipulacije
svinec, cinka, fosforja, arseni-
ka, ali drugih kemikalij, bole-
zni nastale vsled komprimirane-
ga zraka, bolezni rudokopov,
katerakt pri steklarjih, živčne
in očesne bolezni vsled manipu-
lacije petroleja, onesposoblje-
nje za delo nastalo vsled me-
hurčkov in prask. Ako delavec
ni v stanu delati vsled takih
bolezni, se smatra kot da je one-
sposobljen nastalo vsled nez-
gode in delavec je upravičen
do kompenzacije. Tako stro-
kovno bolezen treba prijaviti
kompenzacijskemu uradu in
delodajalcu tekom 90 dni po
onesposobljenju in rok za iz-
tirjanje vseh teh kompenzacij
je leto dni.

Zakon države Ohio navaja 21
strokovnih bolezni, za katere se
more zahtevati kompenzacija,
ako je delavec zbolel vsled dela
v teku dvanajstih mesecev
pred onesposobljenjem. Zahte-
va se, da je bil delavec stanova-
lec dotične države vsaj za 90
dni pred obolelostjo.

Tudi zakon države New
Jersey navaja imenoma neka-
tere strokovne bolezni, za ka-
tere se daje kompenzacija. Isto
je v državi Minnesota. Država
Kentucky sicer izključuje bo-
lezni, razun one direktno nast-
le vsled nezgode, ali vključuje
poškodbe in smrti, ki se dajejo
pripisati vdihavanju škodljivi-
vih plinov v rudnikih.

Drugi način odškodovanja za
strokovne bolezni je ta, da za-
kon vključuje strokovne bole-
zni sploh, ne da bi jih imenoma
navedel; tretji način pa je ta,
da zakon rabi besedo "poškod-
ba" mesto "nezgode." Zakon
države Massachusetts rabi večji
del besede "poškodba" (in-
jury) in sodišča so odločila, da

poškodba je vse, kar provzroča
onesposobljenost. California,
Connecticut, Missouri, North
Dakota in District of Columbia
so sledile primeru države Mas-
sachusetts, dočim državi Illi-
nois in Wisconsin imata sploš-
ne določbe glede kompenzacije
za strokovne bolezni.

Znesek tedenske kompenza-
cije za strokovne bolezni je isti
kot oni za onesposobljenost
vsled nezgode. Za kako dolgo
je delavec upravičen do kom-
penzacije, je odvisno od zdrav-
niškega poročila glede onespo-
sobljenosti. V slučaju smrti
vsled strokovne bolezni, so od-
visni člani družine upravičeni
do kompenzacije, ako se tirja-
tev vložil v predpisanim roku,
ki je navadno eno leto. To vse
se seveda tiče le dvanajstotice
držav in federalnih zakonov, ki
vpoštevajo strokovne bolezni.

FLIS.

PUSTOLOVŠČINA

CELJE, 2. jan. — V torek je
prispel v Celje 23-letni ključav-
ničar ali tehnik Vili iz Ljublja-
ne, namenjen, da prav pustolov-
sko preživi Silvestra. Okrog
20. se je peljal z avtomobilom
iz Celja pri Sv. Petru pod Sv.
gorami. Tam je obiskal strica
in mu v ugodnem trenutku iz-
maknil iz stanovanja 70,000
Din. Z denarjem se je vrnil v
Celje in v družbi znancev pre-
živel nekaj veselih uric. Izka-
zal se je kavalir, saj je med dru-
gim plačal udi 17 steklenic
šampanjca. Slednjic je naročil
avto in se z nekim znancem od-
peljal proti Ljubljani.

Stric pod Sv. gorami je bil
med tem opazil veliko tatvino in
je prihitel kmalu po Viljemo-
vem odhodu v Celje. Ko je iz-
vedel, da se je Vili odpeljal
proti Ljubljani, je še on najel
avto in zdirjal čez Trojane. V
Ljubljani se je takoj zglasil na
policiji. Celjska policija je
sporočila ljubljanski evidenčni
številko avtomobila, s katerim
se je bil Vili odpeljal. Ko se je
avto na novega leta dan vračal
iz Kranja, ga je policija v Ljub-
ljani ustavila in izvedla od so-
ferja, da je Vili v Kranju. Vi-
lija so kmalu izsledili in areti-
rali. Pri sebi je imel še 61,000
Din.

SRB TRIDESET LET V ABE- SINIJI

Vreme prinaša razgovor svo-
jega stalnega dopisnika s Sr-
bom, ki že 31 let živi v cesar-
stvu Judovega leva. Je to Ste-
vo Rajbovič, doma iz Boke Ko-
torske, ki je bil v službi pri rus-
ki carski diplomaciji. V tej
službi je leta 1904 kot uradni-
česarskega konzulata v Addis
Ababa prišel v Abesinijo in o-
stal tam vse do danes. Po zlo-
mu Rusije se je začel baviti s
trgovino in je od tedaj eden
najbolj popularnih in priljubl-
jenih inozemcev Abesinije. Ne-
guševo državo je prepotoval ne-
šteto krat in jo pozna bolje ne-
go kdorkoli drugi. Zdaj bo na-
pisal v srbohrvaščini knjigo o
črnem cesarstvu.

IMAMO V ZALOŽI

BLAZNIKOVE
Pratike
za leto 1936
Cena 25c
s poštino vred.

"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

DEŽNIK ZA DVE OSEBI.

Neki londonski tovarnar je
spravil na trg novo vrsto de-
žnikov, ki so namenjeni za dve
osebi. Ta dežnik ima dvojno
ogrodje, ki je zvezano med se-
boj ter dve držali v sklopljenem
stanju pa ga lahko nosi ena sa-
ma oseba. Idealna priprava
za parčke, ki stopajo tudi v na-
livu radi objeti.

Nekaj priporočljivega za
dolge zimske večere: —
Slovenko - Amerikan-
ski Koledar.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM
NAKARATE N A DOPISNICI
SPOROČE SLOVENSKE NOVI-
CE IZ NASELEINE.

V Hermnie, Pa., je pred
kratkim umrl Filip Gole, star
60 let in doma iz Zagorja. V
Ameriki je bil 33 let. Prišel je
sem iz Westfalske v Nemčiji.

V Braddock, Pa., je dne 12.
januarja umrla za pljučnico
Mary Znidaršič, stara 45 let
in doma iz Gornje planine na
Notranjskem. Zapušča moža
osem otrok v starosti od 3 do
21 let, brata (Mihelčiča) v
Chicago in sestro v Homer-
villeu, Pa.

Pri zadnjih občinskih volit-
vah v Reading, Pa., ki so pri-
nesle popolno zmago lokalni
socialistični stranki v tem me-
stu, je bil izvoljen tudi Anton
Rus za volilnega uradnika
(election judge). Rus, je klarski
delavec in doma iz Svržakov
pri Metliki v Beli Krajini, se
že dolgo let udejstvuje v soci-
alističnem gibanju. Pred leti je
bil aktiven v Youngstown, O.,
kasneje pa v So. Chicago. —
Pred kratkim je bil v starem
kraju in ko se je vrnil v Ame-
riko, se je nastanil v Read-
ingu, kjer je takoj zasukal ro-
kave in šel na delo za delav-
sko stvar.

V Irwin, Pa., je umrla dne
13. januarja, v starosti 75 let
rojakinja Al. Franke.

Dne 10. januarja je umrl v
Granville, Ill., Anton Stegnar,
star 52 let in doma iz Vač pri
Litiji. Zapušča ženo in tri
mladoletne otroke. Ob času
svoje smrti ni bil pri nobenem
podpornem društvu.

Zadnje dni se je v Cleve-
landu zlasti odlikoval naš ro-
jak detektiv Kočvar, ki je s
sodelovanjem še par drugih
detektivov prišel na sled gan-
gi 10 moških in dveh žensk, ki
so izvršili zadnje tedne precej
jako drznih ropov v mestu.
Gangsterji so z dinamitom od-
pirali blagajne v velikih podje-
tjih in so dobili na ta način v
nekaj mesecev \$60,000. Detek-
tivi so dobili pri zajetih rop-
parjih \$2,200 v gotovini, \$240
v skriptu in \$4,000 naloženih v
dveh bančnih knjižicah. Denar
je bil naložen po 7. januarju le-
tos, in za nekako tako svoto so
roparji oigabili razna podje-
tja po omenjenem dnevu.

V Dearborn, Mich., so iz sta-
rega kraja dobile žalostno no-
vico sestre Mrs. Frank Vih-
telic, Mrs. Ciril Stular in Mrs.
Ciril Gaber, da jim je umrl
27. decembra 1935 oče Alojzij
Ogrinec, star 75 let. Zapušča
pet hčera, sina in ženo, s ka-
tero sta 17. februarja 1935 ob-
hajala 50 letnico.

V Rock Springs, Wyo., je
umrl rojak Andrew Buh, star

Maršal Vasilj Bliher

vrhovni poveljnik sovjetske
armade na Daljnem iztoku. Ne-
davno je bil v Moskvi, kjer se
je udeležil posvetovanj sovjet-
skega vrhovnega vojnega sve-
ta. Bliher velja za enega naj-
boljših sovjetskih vojskovodij.

49 let. Doma je bil iz Škofje
Loke. V Rock Springs je bi-
val od leta 1913. Zapušča že
no, pet sinov, dve hčeri in se-
stro.

Po tridnevni mučni bolezni je
preminul v Clevelandu pozna-
ni rojak Matevž Goršek, v
starosti 74 let, doma iz vasi
Mulle, fara Prinsko v pri-
Litiji, Dolenjsko. V Ameriki
je bival 37 let. — Družina Go-
ršek je znana osobito med Slo-
venci v Newburghu radi far-
marskih prostorov, kjer so se
vršile veselice in pikniki dru-
štev in izletnikov.

Zadnje dni je v Butte, Mont.,
umrl za proletarsko boleznijo
jetiko Anton Perne, star 48
let in doma iz Trzina pri Dom-
žalah na Gorenjskem. Bil je
samec in v Ameriki je bil dva-
krat, prvič dve leti in drugič
23 let. V Clevelandu zapuša
brata Louisa, v starem kraju
pa tri sestre.

Rev. Schirer, župnik slo-
venske fare Sv. Janeza Ev. v
Milwaukee, je vsled naporov
v zadnjih praznikih obolel in
se je moral podati za nekaj ča-
sa v zdravniško oskrbo v St.
Mary's bolnišnici. Za časa od-
sotnosti ga nadomestuje drug
duhovnik.

Zadnje dni je v Milwaukee,
Wis., naglo umrl Math Papa.
Ulila se mu je kri. Star je bil
46 let. Pokojnik je bil Slove-
nec, toda držal se je med Hr-
vati, med katerimi je bil zelo
aktiven v komunističnem gi-
banju. V Milwaukee je prišel
pred 14 leti iz Pennsylvanije.

Prejšnji petek se je v Keno-
shi, Wis., smrtno ponesrečil
hrvatski rojak John Kopro-
vič, star 50 let in zaposlen kot
nočni čuvaj pri Nash Motors
Co. Na poti v službo je v tem-
ni noči hotel prekorčiti že-
lezniško progo North Shore
linije in prehiteti bližajoči se
vlak, ko se je spodtaknil ob
tračnici in padel. Se predno si
je mogel pomagati, je šel vlak
čezenj in ga raznesaril.

V Dearborn, Mich., so iz sta-
rega kraja dobile žalostno no-
vico sestre Mrs. Frank Vih-
telic, Mrs. Ciril Stular in Mrs.
Ciril Gaber, da jim je umrl
27. decembra 1935 oče Alojzij
Ogrinec, star 75 let. Zapušča
pet hčera, sina in ženo, s ka-
tero sta 17. februarja 1935 ob-
hajala 50 letnico.

V Rock Springs, Wyo., je
umrl rojak Andrew Buh, star

Peter Zgaga

PAR ZANIMIVOSTI

Ko človek prelistuje velike
ameriške dnevnike, se mu ne-
hote zazdi, da so na svetu edi-
ni ljudje: Lindbergh, Haupt-
mann, governor Hoffman, Mus-
solini, cesar Haile Selassie, Joe
Louis in kanadske petorke ter
dr. Dafoe, ki je petorčkam po-
magal na svet ter so noč in dan
pod njegovim nadzorstvom.

O, pa se dogajajo še razne
druge stvari, o katerih listi ne
ne poročajo na prvi strani, pa
so v zvezi temu precej zanimive.
Naprimera:

V mestu Salem, Nebraska, se
v tamkajšnji norišnici nahaja
že več let George Rothenbur-
ger. Tja so ga spravili, ker se
mu po mnenju zdravnikov mo-
žgansko kolejes pravilno ne vr-
ti. Nedavno ga je preiskala
posebna zdravniška komisija,
ki je dognala, da je Rothen-
burger popolnoma pameten in
normalen. Toda George se ne
da spraviti iz norišnice. Pra-
vi, da bo vse poklal in pomor-
il, če ga bodo skušali posta-
viti na cesto.

V Mitchell, So. Dakota je u-
mrl Worthly L. Churchill. Zapu-
stil je petsto dolarjev in v
oporoki določil, naj dobi denar
tisti, ki bo vsak dan navijal
njegovo zlato uro.

Policija v Cincinnati zasle-
duje nekega vlomilca, ki je
vdril v stanovanje Petra R.
Heima ter vzel iz ročne torbi-
ce Heimove žene \$1.25. Dvaj-
set dolarjev in nekaj zlatnine
je pa pustil v torbici. In pustil
je tudi pisemce sledeče vsebi-
ne:

— Cenjena gospa: Le nerad
sem storil to. Toda \$1.25 sem
potreboval za carfare.

Nedavno se je vozil po Kan-
sas City, Mo., v velikem avto-
mobilu Bert M. Redman. V
njegovih družbi so bili štirje de-
tektivi. Redman je pa kazal hi-
še na levi in desni. Pokazal je
105 hiš, v katere je vlomil.

— To je približno polovica,
— je rekel. — Vseh hiš, v ka-
tere sem vlomil, se pa res ne
spominjam.

V Avila, Missouri je farm-
erju Jamesu B. Henryju v zad-
njih petindvajsetih mesecih
svinja petkrat zvrгла. Vsega
skupaj osemdeset prašičkov;
trikrat po sedemnajst, enkrat
šestnajst in enkrat trinajst.

Poročilo ne omenja, če je bil
navzoč dr. Dafoe.

V Fort Wayne, Ind., je pri-
šel k nekemu puškarju nezna-
nec in se začel pogajati za re-
volver. Puškar je zahteval za
revolver pet dolarjev, nezna-
nec mu je pa obljubil tri. Dolgo
časa sta se pogajala. Slednjic
mu ga je dal za tri.

Neznanec mu je plačal s pe-
takom in skrbno spravil v žep
dva dolarja drobiža. Nato je
pritisknil cev na seue in si po-
gnal kroglo v glavo.

V Chicagu je bil aretiran za
radi nespodobnega obnašanja
Frank Pupsta, ki je dospel
pred petimi leti iz Kanade na
nepostaven način v Združene
države.

Takoj prvi dan je prosil za
relief in ga dobil. In dobival
ga je celih pet let. Ves ta čas
se ni dotaknil nobenega dela.

Pred neko trgovino na new-
yorskem Broadway se drenja-
jo gruče radovednežev. V iz-
ložbi je razstavljena ženska
spodnja obleka.

Posebno pozornost vzbujajo
prozorne ženske hlačke, ki so
opremljene z "zipperjem".

"Zipper" ima majhno klju-
čavnico s ključkom.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zaneslji-
vo po dnevnem kursu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.75	Din. 100	Za \$ 9.25	Lir 100
\$ 5.15	Din. 200	\$ 18.20	Lir 200
\$ 7.25	Din. 300	\$ 44.00	Lir 500
\$ 11.75	Din. 500	\$ 87.50	Lir 1000
\$ 22.50	Din. 1000	\$ 174.00	Lir 2000
\$ 47.00	Din. 2000	\$ 350.00	Lir 3000

KER SE ORNE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE
CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Na izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih
ali lihah dovoljujejo se boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH	
Na izplačilo \$ 5. —	marke poštiti .....
\$ 10. —	" .....
\$ 15. —	" .....
\$ 20. —	" .....
\$ 25. —	" .....
\$ 30. —	" .....
\$ 35. —	" .....
\$ 40. —	" .....
\$ 45. —	" .....
\$ 50. —	" .....

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRE-
STOJINSKO \$1. —

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 West 18th Street
NEW YORK, N. Y.

PRODANE DUŠE

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

19 ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

Tega dne sta se le malokdaj ločila; obema je bilo, kot ne smeta zanemariti nobene minute. In Roza mu je dovolila, da je s svojim fotografskim aparatom napravil nekaj njenih slik. In dal ji je tudi svojo fotografijo, katero je napravil malo pred svojim odhodom za potni list in katero je moral tudi poslati v Rosario na tvrdo Argro. Na njej je bilo videti samo glavo, značilno glavo s trdimi potezami, ki so govorile o težkih bojih, in z dobrimi, razumljivimi očmi. Rozina roka se trese, ko poseže po sliki. Najrajše bi jo bila pritiskala na srce, toda skrbno jo spravi v svojo ročno torbico. Pri sreji ji je bilo, kot da od sedaj ne more biti nikdar več sama in zapuščen, ker ima njegovo sliko.

Nato ji govori o načrtih svojega dela, ji pove, da je izdelal neko iznajdbo, katero bo Argro tvrdki ponudil v nakup. "Mogoče se mi posreči in ako bo šlo vse gladko, tedaj bom mogoče hitreje napredoval, kot pa sedaj mislim. Toda ne, nočem se vdajati upanjem, ki se mogoče ne bodo uresničila. Preveč mi je sedaj ležati na teh upanjih — odkar vas poznam. In kako razočaranje bi bilo dvakrat težje prenesti. Navzlic temu pa se čutim, kot bi mogel prestaviti gore, da bi vas mogel kmalu zopet imeti v svoji bližini, saj vem, kako slab je tudi najmočnejši človek proti usodi. Ne, gojil ne bom nikakih upanj, ki jih morebiti ni mogoče izpolniti."

Roza ga pogleda z mokrimi očmi. "Dovolite mi vendar, da vas morem slišati govoriti o teh upanjih — zaradi tega ne bom izgubila tla pod svojimi nogami. Saj je vendar tako lepo, če sme človek upati, četudi se upanje nikdar ne izpolni. Ali ni upanje mnogokrat mnogo lepše kot pa izpolnitev?"

Njegov občutek ga pri teh ljubkih besedah premaga in prime Roza za roko.

"Roza, veste, kaj upam in si želim, povejte mi, da veste." "Da, Viktor, vem in sem srečna, četudi ne upam na izpolnitev."

Krčevito se njegova roka oklene njene roke.

"Sladka Roza — ako bi te le mogel posaditi v svoj vrt in te gojiti!" pravi s pridržanim glasom, nato pa poskoči in gre od nje, hodi z dolginimi koraki sem ter tja in mogel bi teči daleč, daleč, da bi se zopet pomiril. Tesno in trdno se mu stisnejo ustnice in široka brada mu je kot isklesana iz kamna.

S solznimi očmi gleda za njim, njen pogled visi na njem, na njegovi visoki, krepki postavi, na trdih, oglatih potezih, ki so se ji zagreble v srce. Predobro je vedela, kaj ga je gnalo od nje; in morala je stisniti roko in ustnice, da v srčni bolečini in sreči ni kričnila, ker je bila tako zelo ljubljena.

Čez nekaj časa se vrne k nji ter sede navidezno mirno poleg nje. Roza takoj prične brezpomemben razgovor, da ne bi zopet pregnala njegovega miru. Kmalu nato pride mimo Marta.

"Čas je že, da greste na obed, gospodična Rihar," zakliče Marta.

Roza vstane in ponudi Vendelu roko.

"Na svidenje pri nizi, gospod doktor."

"Na svidenje, gospica Rihar."

Roza gre za Marto v kabino. Marta vzdihuje, da se mora vsakemu smiliti, ko uravnava svoje lase.

"Sedaj pa bo kmalu konec našega gosposkega življenja, gospodična Rihar. Jutri ob tem času bomo že v Buenos Aires. Samo ko bi ne bilo tako težko izgovoriti imena tega mesta. Zakaj vendar sestoji iz dveh besed, saj vendar eno dovolj. Večje kot Berlin to mesto vendar ni, zato tudi ne potrebujejo še dolgega imena. Buenos bi ravno prav zado-stovalo."

"Toda to ne bi imelo nikakega pomena. Buenos Aires pomeni dober zrak. In mesto se tako imenuje, ker ima posebno dober zrak."

"Za božjo voljo, kaj vse ne veste. Pri vas se človek mnogo nauči. Povejte mi, ali sem prav slišala, ko sem malo prej šla mimo vas in mimo doktorja — ali nista govorila v nekem tujem jeziku?"

"Da, slišali ste prav."

"Kakšen jezik pa je bil to?"

"Ne vem, ako ste slišali, ko sva govorila francosko, angleško ali špansko."

Marta od začudenja široko odpre oči.

"Menda mi ne mislite reči, da znate vse te jezike!"

"Pa vendar razumem zelo dobro vse, najboljšje pa angleško in francosko, kar govorim gladko. Pa tudi v špansčini in italijansčini se morem popolnoma dobro razgovarjati."

Marta tleskne z rokami.

"O, potem pa morate biti zelo izobraženi! V vsakem jeziku morete gladko govoriti, kot se midve razgovarjame v našem jeziku?"

"Gotovo."

"Kje pa ste se vse to učili?"

"Moj oče je bil učitelj jezikov in v naši hiši smo vedno govorili v več jezikih, da sem se jih naučila od starišev. Ako se človek tega uči v mladosti, ni prav nič težko."

"No, saj sem vedno mislila, da ste vi povsem kaj več. Ko bi jaz vse to znala, potem bi vi kaj doživeli. V tolikih jezikih bi se jaz razklepetala do smrti."

Roza se smeje.

"Potem je pa dobro, da znate samo en jezik. Sicer bi bilo škoda za vaše mlado življenje."

In Marta se ž njo smeje. Nato pa pravi med vzdihom: "Sedaj se smejeje, jutri bo pa žalost. Seveda pri vas ne bo malo žalosti."

"Kako mislite to?"

"O, saj me razumete. Ločitev od gospoda doktorja vam ne bo lahka. In njemu — no — kako vaš včasih pogleduje, človeku je pri tem kar mrzlo in vroče. In Vajhtar — mislim, gospodična Rihar, se je v mene pošteno zatelehal. Vedno vzdihuje in stoka, da se bo treba ločiti, da ga že skoro ne morem več poslušati."

"In vi, gospodična Preler? Ali vam ločitev ne bo prav nič težka?"

(Dalje prihodnjik)

NA TREH ABESINSKIH BOJIŠČIH

Časnikar Schuster v poročilu iz Addis Ababa popisuje da se v Abesiniji vojskujejo na treh bojiščih, ki so si docela različna med seboj, vsa tri pa enako nevarna.

Bojišče v gorovju Tigre.

Neusmiljeno žge afriško sonce, ki skoro naravnost meče svoje žarke na abesinska tla. Gole gore, divji prepadi, s trnjem porasle pustinje in neskončne peščene pušave, v katerih le tuintam naletiš na kako mlako, dežela brez cest — to so abesinska bojišča. Zdi se, da je tukaj vsako enotno vojaško gibanje in vsaka moderna strategija nemogoča. Zato tudi Italijani tako počasi prodirajo po treh cestah proti jugu skozi gorato Tigro. Bombna letala pripravljajo pot in skušajo znesti abesinsko vojaštvo, katero se povsod skriva. Od delki tankov, po 4, 6 ali 8, mali tanki po 2 moža, se počasi plazijo naprej, vedno bruhajoč ogenj iz svojih strojnih pušk. Za njimi pa se vlečejo dolge kolone tovornih avtomobilov, na katerih se prevažajo beli in črni italijanski vojaki zakaj tukaj je zelo težko marširati.

Abesinskega sovražnika nikjer ne vidiš. Sedaj se Abesinec bojuje skoraj le ponoči. Dobro ve, da ob lelem dnevu ni kos modernemu orožju sovražnikovu. Zato se zakoplje visoko gori v gorskih gnezdih. Tam leži abesinsko vojaštvo po več sto s paj, nekateri sede na dreves, drugi se skrivajo za skalami. Ogenj bruhajoči sovražnik koraka mimo njih, pa niti ne slutiti, da so Abesinci tako blizu. Toda ponoči se začne divjati vojskovanje. Tedaj stopijo abesinski vojaki iz skri-vališ in robijojo vsakogar, ki jim stopi na pot. Plenijo karavane mežgov, ki prenašajo orožje in strelivo. Ko pa zopet vidiš več Abesince. Taki so boji okrog Agame in Geralta, ki se še danes bojujejo precej visoko severno od Makale, katero imajo zasedeno Italijani.

Tudi v okrožju Soire, kjer leži mesta Adua in Aksum, se bijejo podobni boji. Abesinci so dobili od cesarja povelje, da se morajo italijanskemu napadu umakniti na določene kraje. Toda Tigrejanci vkljub temu nočejo Adue in Aksuma brez boja prepustiti sovražniku. Divje in kruto so se borili za ti dve mesti ki sta Abesincem sveti. Štirikrat je Adua menjala gospodarja. Proti italijanskim tankom so se borili vojsčaki, oblečeni v levje kože. Po petem napadu so morali Abesinci mesto prepustiti sovražniku, da bi ga obvarovali razdejavanja. Na tem oddelku fronte ob bregovih reke Takaze stoji proti Italijanom armada rasa Kasa in druga armada pod poveljstvom rasa Sejuma. Oba ta dva poveljnika imata pod seboj skoraj četrt milijona bojevitih abesinskih gorjancev, ki so se vgnezdili v tem gorovju. Tukaj na abesinskem severu se vojskujejo še tako, kakor se je v tirolskih gorah vojskoval Andrej Hofer.

Pušava Danakil.

Na vzhodni fronti južno-zahodno od Asaba v danakiliški pušavi pa ima vojskovanje docela drugo lice. Tam Italijani ne morejo porabljeni tankov, ker se pogrezajo v mehki pesek. Tukaj napadajo le s konjenico ali s kamelejnimi oddelki, ki so bolj kos temu ozemlju in potrebujejo manj vode, kakor pa tanki, avtomobili in pehota. Glavno bojno sredstvo v tem bojnem odseku je letalo. Vsek dan letajo italijanska letala, lovska in bombna, nad danakiliško pušavo in zaman iščejo armado rasa Kebede, ki s svojimi divjimi vojsčaki brani deželni Danakil in Ausa. Italijani divje obmetavajo posamezne kraje in napajališča, kjer mor-

da raste nekaj dreves. Toda škode ne napravijo. Včasih Italijani z okonjenimi četami tripolitanskih askarijev nenadoma sunejo v puščavo. Toda to je navadno sunek v negotovost. Navadno ne zagledajo nobenega sovražnika. Zaradi pomanjkanja vode, zaradi vročine in zaradi pomanjkanja dovoza pa se morajo Italijani zopet umakniti. Toda tudi v Danakilu ponoči postane živahno. Tedaj pa Abesinci tudi tukaj v posameznih skupinah napadajo italijanske čete, katere so se podnevu izdale s svojimi patroljami. In vedno znova morajo Italijani bežati, odkoder so prišli, kjer imajo vodo in živje. Divji sinovi pušave, vojsčaki plemena Masaraj, se po danakiliških zelenicah in studenih pobrali vse, kar je bilo živeža, studence pa so deloma zasuli, deloma pa osolili. Hud boj je v tej danakiliški pušavi z vročim soncem in s pomanjkanjem vode. S temi boji v danakiliški pušavi hočejo Italijani doseči prehod do železniške proge od južne strani, da bi tukaj Abesinec preprečili dovoz. Toda preden bodo dosegli ta zaželjeni cilj, bodo morali prekorčiti že 400 km suhe pušave.

V pustinjah Ogadena.

Zopet novo lice vojskovanja! Fronta je tu široka skoro 600 km ter se razteza po gričevju in po pustinji. Italijanske čete tukaj ne morejo napadati na vsej širini. Zato se tudi tukaj bijejo ob rekah. Tukaj je še voda. Nihče pa ne ve, kako dolgo bo to še trajalo. Vendar pa Italijani še lahko vodijo s seboj pehoto, konjenico, tanke in celo topništvo. Severno od dela so Italijani prišli do gora, v katerih pa stoji poveljnik Abesincev, Habete Mikael ob obeh straneh reke Vebe Šibeli. Italijani so tu napadali s tanki, motoriziranimi oddelki pehote in konjenice s pomočjo letalstva. S temi napadi pa so hoteli Italijani v tem delu Ogadena le kriti boke italijanske armade, ki je prodirala severno od Gorahaja. Ta severna italijanska armada hoče morda doseči progo Harar-Diredava, da bi Abesincem prerazela dovoz orožja. Že mnogo tednov vozijo vse mogoče ladje za Abesinijo velike množice pušk in streliva, katere izkrekujejo v Berberi in Zeili v britanski Somaliji. Iz teh pristanišč vozi na stotine voz v Džidžigo, kjer je glavni stan abesinskega generala Nasibuja, kateri brani ogadensko fronto.

V odseku Val-Val-Gerlogubi pa Italijani napadajo predvsem z bombnimi letali, katere pomečejo po 300 bomb na dan na te siromašne kraje, kjer pa ni skoro nobenega moškega doma. Zato pa tudi uspeh ni kdove kaj prida, ker se razleti le ena tretjina bomb. Druge bombe pa obleže v peščeni pušavi, kamor jih hodijo zijati črne ženske in otroci. Toda tudi na tej fronti so trdi boji. S strojnimi Abesinci ter kraje zopet vzamejo. Marsikak tank leži zapuščen kje v puščavi. Tudi ostanki nekaterih letal se žgo v sončnih žarkih. Abesinski strelci so jih postrelili. Pustinja bodičje in divje globeli so tudi tukaj zavezniški abesinske armade. Vkljub dobrim postojankam pa se Abesinci tudi tu ne spuste v večjo bitko, ampak se počasi umikajo v višje kraje ter se omejujejo le na krvavo gverilo. S svojih visokih postojank opazujejo, kako počasi se kakor kača vije italijanska vrsta ob bregovih reke Fafan proti Sebehanu. Italijani se zelo počasi premikajo, ker potrebujejo cest, vodo in živježa. Zato tudi na tej fronti več graje, kakor

"GLAS NARODA"

posiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za štiri kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

pa so bore. Povečini Italijani spuščajo v prve vrste v boj črne vojake, ki so nekoliko pomešani z belimi. Afriški vojaki se namreč v žgočem soncu brez vode bolj bojujejo, kakor pa evropski, katerim je že boj s pustinjo, s soncem in s pomanjkanjem vode velika muka.

KREPOST

Nadaljevanje s 3. strani.

še vedno trdno odločena, ko ga je videla vstopati v vagon. Se enkrat sta si zaklicala "zbogom" in vlak je odpeljal.

Sylvia je odšla ob peronu proti izhodu kakor stroj. Njen obraz je bil otopel. Na vso moč se je borila proti bolesteri krutosti čustva, ki jo je nenadoma prevzel. Zaman.

— Preslaba sem, volja mi je odpovedala, — je pomislila vsa obupana in ozlovoljena. — Pustim ga odpotovati in ljubim ga. Ljubim ga!

Da, tega čustva se je jasno zavedla, ko je bilo že prepozno. Sylvia ni vprašala da-li ne dopušta tega čustva, baš zato, ker je že prepozno, in se vprašala, da-li res želi ali ne sklep, ki se je bila odločila zanj med svojo dolžnostjo in ljubeznijo Gastona Liniera. Prevzelo jo je spoznanje, da ljubi moža, ki je odpotoval. Ljubila ga je tem bolj vroče, ker je vedela, da se ji ni treba več bati, da bi mu podlegla. Nikoli več ga ne bo videla, nikoli več ne bo slišala njegovih besed ljubezni, ki so jo tako sladko prešinjale, nikoli ne bo njegova. Ljubila ga je, sovražila je dolžnost, kateri ga je bila žrtvovala, sovražila je življenje, v katerem njega ne bo več.

Hodila je po ulicah do večera, potem je pa poklicala taksi in se odpeljala domov.

Hodila je po salonu, ko so se odprla vrata salona njenega moža. Na pragu je stal Del-

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

310 WEST 15th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJAVILA ZA POTOVANJE

- 22. januarja: Majestic v Cherbourg
- 24. januarja: Bremen v Bremen
- 25. januarja: Champlain v Havre
- 29. januarja: Ile de France v Havre
- 31. januarja: Conte di Savoia v Genoa
- 2. februarja: Conte di Savoia v Genoa
- 5. februarja: Majestic v Cherbourg
- 8. februarja: Rex v Genoa
- 12. februarja: Washington v Havre
- Bremen v Bremen

- 14. februarja: Berengaria v Cherbourg
- 15. februarja: Champlain v Havre
- 19. februarja: Europa v Bremen
- 19. februarja: Europa v Bremen
- 20. februarja: Majestic v Cherbourg
- 21. februarja: Ile de France v Havre
- 26. februarja: Manhattan v Havre
- Aquitania v Cherbourg
- 29. februarja: Conte di Savoia v Genoa

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno da kdaj imate plačano naročnina. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Zadnje opomine in račune smo razposlali za Novo leto in ker bi želeli, da nam prihranite toliko nepotrebnega dela in stroškov, zato Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite jo naravnost nam ali jo po plačate našemu zastopniku v Vašem k-raju ali pa kateremu izmed zastopnikov, ki imena so tiskana z abelimi črkami, ker so opravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

- CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Lauer
- COLORADO: Pueblo, Peter Cullig, A. S. W. Walsenburg, M. J. B. Zuk
- INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupancič
- ILLINOIS: Chicago, J. Berčič, J. Lukančič, Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois), Joliet, Mary Bamblich, Joseph H. vat
- La Salle, J. Spelich
- Mascoutah, Frank Augustin
- North Chicago, Jozef Zelenc
- KANSAS: Girard, Agnes Močnik
- Kansas City, Frank Zagar
- MARYLAND: Kitzmiller, Fr. Vodopivec
- Steyer, J. Černe (za Penna. W. Va. in Md.)
- MICHIGAN: Detroit, Frank Stular
- MINNESOTA: Chisholm, Frank Gocše
- Ely, Jos. J. Peschel
- Eveleth, Louis Gocše
- Gilbert, Louis Vesel
- Hibbing, John Povše
- Virginia, Frank Hrvatic
- MONTANA: Roundup, M. M. Panian
- Washoe, L. Champa
- NEBRASKA: Omaha, P. Broderick
- NEW YORK: Gowanda, Karl Strlnsha
- Little Falls, Frank Masia
- OHIO: Barberton, Frank Trohr
- Cleveland, Anton Bobek, Chas. Klinger, Jacob Resnik, John Slapov
- Girard, Anton Nadež
- Lorain, Louis Balant, John H. H. se
- Warren, Mrs. F. Rachai
- Youngstown, Anton K. H.
- OREGON: Oregon City, Ore., J. Koblar
- PENNSYLVANIA: Broughton, Anton Ipavec
- Claridge, Anton Jerina
- Conemaugh, J. Brezovec
- Export, Louis Sapančič
- Farrel, Jerry Okorn
- Forest City, Math Kamin
- Greensburg, Frank Novak
- Johnstown, John Polants
- Krmy, Ant. Taučelj
- Luzerne, Frank Balloch
- Manor, Frank Demshar
- Midway, John Žust
- Pittsburgh, J. Pogacar
- Presto, F. B. Demshar
- Steelton, A. Hren
- Turtle Creek, Fr. Schiffrer
- West Newton, Joseph Jovan
- WISCONSIN: Milwaukee, West Allis, Frank Škoc
- Sheboygan, Joseph Kakeč
- WYOMING: Rock Springs, Louis Tancher
- Diamondville, Jos. Bolich

Vsak zastopnik ima potrdilo za svojo, katere je prejel. Zastopnik, s katero teple pripravljamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

Poleg poučnih knjig, muzikalij, iger, pesmi itd., imamo v zalogi precej naboznih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezi, importiranih iz starega kraja.

Slovenski molitveniki:

- SVETA URA
- v platno vez 90
- v fino usnje vez 150
- v najfinejšo usnje vez 180
- v najfinejšo usnje trda vez 180

SKRBI ZA DUŠO

- v platno vez 90
- v fino usnje vez 150
- v najfinejšo usnje vez 180

KVIŠKU SRCA

- v imitirano usnje vez 60
- v usnje vez 90
- v fino usnje vez 150
- v najfinejšo usnje vez 180
- v najfinejšo usnje trda vez 180
- v bel celluloid vez 120

NEBESA NAŠ DOM

- v ponarejeno 150
- v najfinejšo usnje vez 150
- v najfinejšo usnje trda vez 180

Hrvatski molitveniki:

- Utiha starosti, fina vez 150
- Slava Bogu, a mir ljudem 150

- najfinejša vez 160
- Zvonček nebeski, v platno 80
- fina vez 150
- Vienna, najfinejša vez 160

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO)

- Child's Prayerbook:
- v barvaste platnice vezano 30
- v belo kost vezano 110
- Come Unto Me
- v platnice vezano 30
- v belo kost vezano 35
- Key of Heaven
- fino vezano 35
- v usnje vezano 70
- v najfinejšo usnje vezano 120

Angleški molitveniki:

(ZA ODRASLE)

- Key of Heaven
- v celluloid vezano 120
- v celluloid najfinejša vez 150
- v fino usnje vezano 150
- Catholic Pocket Manual:
- v fino usnje vezano 130
- Ave Maria:
- v fino usnje vezano 140

KNJIGARNA "GLAS NARODA"